

LUUNJA VALLAVALITSUS

Riigi Tugiteenuste Keskus
info@rtk.ee

16.02.2024 nr 13-9/194-1

Vaide esitamine finantskorrektsiooni otsuse nr 11.2-8/24/49 peale

1. Riigi Tugiteenuste Keskus (edaspidi rakendusüksus) on teinud meetme „Energiatõhususe ja taastuvenergia kasutuse edendamine avaliku sektori hoonetes“ raames otsuse Luunja Vallavalitsuse (edaspidi vald) projekti nr Kliima.2.01.20-0131 „Luunja lasteaia Midrimaa renoveerimine“ osas (edaspidi otsus).
2. Otsusega on kohaldatud projekti raames tehtud kuludele finantskorrektsioon ning lugenud projekti raames mitteabikõlblikuks kuluks 90 000 eurot ning vähendanud riigihankega nr 250544 seotud abikõlblikke kulusid 10% võrra.
3. Vald ei nõustu otsuse resolutsiooni ega selle põhjendustega ning esitab otsusele vaide. Vald jääb kõikide oma varasemalt väljendatud seisukohtade juurde, mis on esitatud kogu eelneva menetluse käigus. Kuivõrd kõik vajalikud dokumendid on rakendusüksusele menetluse käigus esitatud ei ole vajalik käesoleva vaide koosseisus täiendavaid dokumente esitada.
4. Rakendusüksus on korrektselt välja toonud senise menetluse asjaolud ning seetõttu neid vades täiendavalt üle ei korrata.
5. Vald on ärakuulamisõiguse kasutamisel toonud välja kõik asjaolud, mis põhjendavad rikkumise olematust. Seetõttu toon vades välja täpselt samad põhjendused, mis toimivad koos kogu järelevalvemenetluse ajal antud selgitustega.
6. Vald on rakendusüksusele selgitanud, et ta ei nõustu sellega, et rakendusüksus on meelevaldselt lugenud paljud asendustööd mitte samaväärseks. Vald on korduvalt selgitanud (ja esitanud põhjendusi), miks on korrektne lugeda asendused samaväärseteks. Vald on jätkuvalt kindlal seisukohal, et kõik muudatused ja asendatud materjalid/tööd on funktsionaalselt samaväärsed ning täidavad sama eesmärgi. Konkreetselt akende asenduse puhul esitati ka ehitaja kinnituse, et akende vahetamine oli tingitud tarneaegadest (mis küll ei puuduta samaväärsust).

7. Rakendusüksus on samaväärsuse hindamist otsuses selgitanud sisuliselt ühe lausega ning ühtegi kaalutlust pole välja toodud. Otsuses on leitud, et *muudatuse väärtuse arvutamine hinnavahena on sobilik näiteks juhtudel, kus üks seinavärv asendatakse teise värviga, puitparkett vahetatakse teise puitparketi vastu, tavaline kipsplaat asendatakse veekindla kipsplaadiga jms. Samas puitakna vahetamine plastikakna vastu ei ole samaväärne muudatus ning sellise muudatuse korral kujuneb selle väärtuseks ära jääva ja lisanduva materjali/töö summeeritud maksumus.* Vallale jääb arusaamatuks kuidas sellisele järeldusele on jõutud. Millisele õigusaktile tuginedes on võimalik rakendusüksusel öelda, et valla poolt välja toodud asendustes ei ole tegemist samaväärsete lahendustega. Otsuses on viidatud Euroopa Komisjoni seisukohtadele, esiteks nendele konkreetselt viitamata ja teiseks ei loo Euroopa Komisjon iseseisvat õigust. Euroopa Komisjon võib anda selgitusi, kuid nende selgitused ei oma mingit õiguslikku tähendust. Otsuseid tuleb põhjendada viidetega konkreetsetele õigusaktidele või lähtuda kohtute otsustest (nii siseriiklike kui Euroopa Kohtu). Kokkuvõttes ei ole rakendusüksus oma otsuses esitanud ühtegi reaalselt kaalutlust ega viidet kehtestatud õigusaktidele, mistõttu on rikutud haldusakti õiguspärasuse eeldusi. Vastavalt HMS § 54 on haldusakt õiguspärane, kui ta on antud pädeva haldusorgani poolt andmise hetkel kehtiva õiguse alusel ja sellega kooskõlas, proportsionaalne, kaalutlusvigadeta ning vastab vorminõuetele, samas otsusesse ei ole kaalutlusi sisuliselt üldse lisatud. Vastavalt HMS § 56 lõikele 3 tuleb kaalutlusõiguse alusel antud haldusakti põhjenduses märkida kaalutlused, millest haldusorgan on haldusakti andmisel lähtunud ning samuti puuduvad reaalsed põhjendused. Selleks, et haldusakti saaks lugeda õiguspäraseks tuleks iga asenduse samaväärsust hinnata eraldi ning iga asenduse kohta tuua välja kaalutlused ja põhjendused, miks on leitud, et tegemist ei ole samaväärsete asendustega. Seda tehtud ei ole. Seega ei ole otsus sisuliselt õiguspärane.
8. Teiseks on vald välja toonud, et otsuse tegemisel on arvesse võtnud kogu ehituse maksumust ning asendustöid. Samas on projekti rahastamise otsus tehtud ainult ühe ehitise osa kohta ning ka toetust on saadud ainult ühele ning maksumuselt oluliselt väiksemale osale. Kõik toetuse taotluses esitatud tööd on teostatud selliselt nagu taotluses ja taotluse rahuldamise otsuses on välja toodud. Lisandunud osa on vald rahastanud oma vahenditest ning lisandunud osa ei saa FKO-d tehes arvesse võtta. Sisuliselt on otsuse eelnõus käsitletud töid, mis ei ole kunagi olnud toetuse taotluse ega toetuse rahuldamise otsuse osaks. Otsuses on aga käsitletud töid, mis ei ole kunagi olnud toetuse taotluse ega toetuse rahuldamise otsuse osaks.
9. Valla poolt esitatud toetuse taotluses on muuhulgas tegevuste all konkreetselt välja toodud järgmine tegevuse täpsustus: *Hoonele on planeeritud ka juurdeehitus, mille rahastamine käesoleva toetuse alla ei mahu. Täiendavalt on veel täpsustatud: Hoonele on plaanitud ka juurdeehitus hinnangulise suurusega 772,5 m² (suletud netopind). Juurdeehitusega seotud kulusid toetuse raames ei rahastata. Ehituse kulud eelarvestatakse eraldi rekonstrueeritavale osale ja juurdeehituse osale.*

10. Lisaks eelnevalt välja toodule on lisatud ka konkreetsed ehitustegevused, mis on esitatud järgmiselt:

Hoone kompleksse rekonstrueerimise alla on planeeritud järgmised tegevused:

- *hoone soojustamine: laed, välisseinad, sokkel*
- *ventilatsioonisüsteem: rajatakse soojustagastusega ventilatsioonisüsteem*
- *avatäidete uuendamine: kõik aknad vahetatakse tõhusamate ja soojapidavamate pakettakende vastu, välisüksed - vahetatakse energiatõhusamate vastu (vajadus täpsustub projekteerimistööde käigus!)*
- *küttesüsteemid: rekonstrueeritakse kaugkütteühenduses soojussõlm, küttemagistraalid ning sooja tarbevesisüsteem,*
- *ehitatakse uus täielikult reguleeritav kahetoru-radiaatorküttesüsteem*
- *jahutussüsteem - valgustus: olemasolevad valgustid vahetatakse LED valgustite vastu*
- *taastuenergia: hoonele paigaldatakse päikesepaneelid*

Eeltoodust lähtudes tuleb arvesse võtta, et toetust ei ole antud mitte kogu hankelepingu alusel teostatavale, vaid ainult osale sellest, mis on rahalises mõttes ka väiksem osa. Lisaks on toetuse rahuldamise otsuses välja toodud, et projekti abikõlblike kuludena arvestatakse ainult tegevusi, mis mõjutavad otseselt hoone energiakasutust (TRO punkt 12). Seega ei saa otsust tehes muid kulusid üldse arvesse võtta. Toetuse andmise põhimõtetega kooskõlas ei ole olukord, kus toetuse saajat, panustades enda poolt toetuse väliselt täiendavaid vahendeid, karistatakse. FKO-d tehes peab rakendusüksus seega arvesse võtma ainult toetuse taotluses ning selle rahuldamise otsuses toodud asjaolusid, tingimusi ja rahastust. Kogu ülejäänud ning taotleja omavahenditest (ning taotluses üldse mitte kajastatud) tööd tuleb jätta arvestamata, kuna need tööd ei allu toetuse määrase tingimustele ehk toetuse määras nendele töödele ei rakendu ega saagi rakenduda.

Toetuse määrase §-st 17 tuleneb selgelt, et toetuse määrase nõudeid rakendatakse ainult taotluse ning taotluse rahuldamise otsuses märgitud töödele (projektile). Tagasinõude aluseks märgitud § 19 lõige 2 sätestab samuti, et tagasinõue tehakse kui toetuse saaja on rikkunud seoses hangete läbiviimisega talle käesolevas määras kehtestatud kohustusi. Kuivõrd määras kehtestatud kohustused laienevad ainult projekti taotluses esitatud töödele ei ole võimalik tagasinõuet põhjendada kogu ehitustöö ulatuses leitud väidetavate rikkumistega. Eelnevast tuleneb, et tagasinõude aluseks olevas arvestuses tuleb aluseks võtta asjaolu, et toetuse taotluse välised lisatööd moodustavad kogu elluviidud ehitusest mahuliselt 35% ja rahaliselt 45%. Seetõttu tuleb ka riigihanke lepingus arvestatud muudatustes arvestada vastava proportsiooniga.

11. Kogu eelnevale põhjendusele on rakendusüksus otsuses vastanud ühe lausega: „*Rakendusüksus selgitab, et RHSi nõuete täitmine peab olema tagatud kogu läbiviidud hanke osas tervikuna, sõltumata toetusega ja omavahenditega finantseerimise proportsioonist. Seega ei ole õige hankija väide, et taotleja omavahenditest tehtud*

(ning taotluses üldse mitte kajastatud) tööd tuleb jätta hanke rikkumise ulatuse tuvastamisel arvesse võtmata, kuna need ei allu toetuse määrase tingimustele ja toetuse määrus nendele töödele ei rakendu.“

12. Selline selgitus ei ole piisav ega põhjendatud. Rakendusüksus pole sisulist seisukohta võtnud ning ei ole ilmselgelt valla poolt esitatud seisukohta mõistnud. Vald ei väidagi, et hange ise peaks olema kuidagi osadeks jaotunud. Vald ütleb, et FKO-d tehes ei saa summaliselt arvesse võtta neid tegevusi, mis ei ole taotluse osaks. Rakendusüksus ei ole taaskord täitnud haldusaktile seatud põhjendamiskohustust ning selgitanud kuidas ja millistele õigusaktidele tuginedes ta oma seisukohale on jõudnud. Palume vaideotsust tehes siiski esitada konkreetset põhjendatud seisukohad, mille aluseks on konkreetset õigusaktid. Samuti tuleb vältida Euroopa Komisjoni antud selgitusi, sest tegemist on selgitustega, mitte õigustloovate aktidega. Selgitused saavad äärmisel juhul olla abistavaks materjaliks rakendusüksusele otsuste tegemisel, kuid nendega ei ole võimalik põhjendada otsust ennast ning nende läbi ei ole võimalik teostada kaalutusõigust. Isegi kui see oleks võimalik, ei ole rakendusüksus lisanud ühtegi konkreetset viidet vastavatele selgitustele ega põhjendustele. Toetuse saaja ei ole kohustatud rakendusüksuse eest vastavaid viiteid välja otsima.

13. Seega arvestades eeltoodut, palun:

- 1) tunnistada kehtetuks rakendusüksuse 18.01.2024 otsus finantskorrektsiooni tegemise ja taotluse rahuldamise otsuse muutmise kohta nr 11.2-8/24/49;
- 2) teha antud projekti osas uus otsus, millega mitte vähendada abikõlblikke kulusid ning jätta finantskorrektsioon tegemata ning taotluse rahuldamise otsus nr 11.6-8/1316 muutmata.

14. Kinnitan, et vaieldavas asjas ei ole jõustunud kohtuotsust ega toimu kohtumenetlust.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Aare Anderson
vallavanem

Marko Jaeger
marko.jaeger@luunja.ee, 505 6646